



سر مقاله

سیاره ما آسیب پذیر است

درآمده است و در سال‌های اخیر شاهد آن هستیم که آلودگی هوا در بیشتر روزهای سال بسیار شدید شده و روزهایی که شهروندان بیشتر شهرهای بزرگ کشور ما از هوای سالم برخوردارند بسیار محدود است.

این موضوع گاهی چنان جدی می‌شود که مسئولان مجبور به تعطیل کردن فعالیت‌های مختلف از جمله فعالیت‌های آموزشی می‌شوند که زیان وارد از آن به اقتصاد فرهنگ کشور بدیهی است. بنابراین، چون هدف اصلی از آموزش تربیت شهروندانی است که بتوانند با استفاده از آموخته‌های خود زندگی بهتری برای خود و دیگر افراد تأمین کنند آموزش مسائل زیست‌محیطی باید در دستور کار برنامه‌ریزان آموزشی قرار گیرد؛ اما، متأسفانه به این موضوع بسیار مهم توجه چندانی نشده است.

اکنون شاهد آن هستیم که بخش محیط‌زیست در دانشگاه‌های بسیاری از کشورهای پیشرفته به سرعت در حال رشد است و پژوهش‌های زیادی در زمینه کاهش آسیب‌های زیست‌محیطی و بهینه‌سازی بهره‌گیری از منابع موجود صورت می‌گیرد. جا دارد که برنامه‌ریزان آموزشی کشورمان از همان سال‌های ابتدایی به این نکته توجه کند و مطالب زیست‌محیطی را از دوران ابتدایی به شاگردان بیاموزند و آن‌ها را شهروندانی آگاه و متعهد به محیط اطراف خود تربیت کنند. به همین ترتیب، انجام کارهای پژوهشی در زمینه کاهش آسیب‌های زیست‌محیطی و اصلاح فعالیت‌های زیانبار باید یکی از اولویت‌های برنامه پژوهشی در سطوح آموزشی بالاتر باشد تا همان‌طور که انتظار داریم هدف فعالیت‌های پژوهشی که در سطوح مختلف در کشور ما انجام می‌گیرد از تلاش در جهت بالا بردن آمار مقاله‌های علمی یا ارتقای شغلی فراتر برود و در جهت بهبود کیفیت زندگی و تأمین شرایط بهتر برای شهروندان نیز باشد.

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری

«سعدی»

از رویدادهایی که در سال‌های اخیر در سراسر جهان بیش از پیش رخ داده و اخبار آن مدام به گوش می‌رسد وقوع توفان‌های شدید و ویرانگری است که به کشته و زخمی و بی‌خانمان شدن تعداد زیادی از افراد می‌انجامد. این موضوع از بی‌توجهی و نادیده گرفتن شرایط موجود در محیط‌زیست اطراف ما ناشی می‌شود. زمانی گمان می‌رفت که جو کره زمین بسیار گسترده است و ورود مواد مختلف به آن تغییری در ترکیب و عملکرد آن به وجود نمی‌آورد. همین‌طور منابع مختلف موجود در کره زمین نامحدود تصور می‌شد و کسی گمان نمی‌کرد که بهره‌برداری زیاد باعث کاهش جدی و تهی شدن آن‌ها شود؛ این موضوع تا اندازه‌ای درست هم بود؛ زیرا جمعیت جهان چندان زیاد نبود و آهنگ رشد آن تا پیش از قرن بیستم چندان سریع نبود.

اگر به آهنگ رشد جمعیت در جهان در قرن بیستم تا امروز نگاه کنیم متوجه می‌شویم که اکنون این روند شکل‌نمایی به خود گرفته است و جمعیت به سرعت افزایش می‌یابد. به‌ویژه در کشور ما صنعتی شدن و رواج مصرف‌گرایی باعث شده است که برداشت از منابع مختلف شتاب گیرد و در نتیجه آلاینده‌های زیادی را وارد جو شکننده زمین سازد. برای نمونه سال‌هاست مطالب زیادی را درباره موضوع‌هایی مانند گرم شدن گلخانه‌ای سوراخ شدن لایه اوزون و چیزهایی مانند آن می‌شنویم. همین‌طور مصرف بی‌رویه و غیرعلمی آب باعث از بین رفتن منابع حیاتی آن و رشد بیابان‌زایی در نقاط مختلف در سراسر جهان شده است.

اکنون مسئله آلودگی هوا در کشور ما به‌صورت بسیار جدی